

Circular 30/20 · 16 de desembre del 2020

NADAL 2020, J. Carner

ANY JOSEP CARNER

Aquest 2020, enmig del desori viral i amb l'escàs ressò per al gran públic que sol fer-se de les efemèrides culturals, s'ha commemorat el cinquantè aniversari de la mort de Josep Carner i Puig-Oriol (1884-1970)

Per això, en acabar l'any, potser valgui la pena fer-se acompanyar pels versos de qui fou considerat "Príncep dels poetes", quan la cultura tenia un valor significatiu real, per a la societat catalana.

Carner, poeta, periodista, traductor i dramaturg, va ser una figura capital de la literatura catalana del segle XX, que va destacar des de ben jove -va començar a publicar als 12 anys!- i desplegà una intensa activitat intel·lectual al llarg de la seva vida. Amb un extraordinari domini del llenguatge, un talent singular per guiar iniciatives culturals i una gran capacitat de treball es convertí en figura de primer ordre, que ens ha deixat una obra escrita que dignifica un poble i un idioma tan maltractats.

Però en aquest país nostre sempre ha estat difícil que es valori com cal la cultura, per això, malgrat la seva reconeguda fama, als 30 anys, casat i amb dos fills, Carner vivia una situació econòmica insegura. Això, unit a les discrepàncies amb els dirigents polítics amb qui havia col·laborat i a la inestabilitat de la Barcelona del pistolisme, decidí oposar al cos consular i marxar de Catalunya el 1921.

Integrat al cos diplomàtic, no va abandonar mai la seva intensa dedicació literària i va recórrer diversos països. En aquesta tasca el sorprengué el cop d'estat de Franco i la guerra, motiu pel qual, essent un dels pocs diplomàtics fidels a la República, es va veure forçat a exiliar-se lluny de Catalunya, on només retornà, malalt, en un viatge ràpid i controvertit. Al cap de poques setmanes, el juliol de 1970, va morir exiliat, a Brussel·les (!).

Autor d'una singular profunditat, deixà una extensa obra que abasta una gran quantitat de temes i formes, que convé llegir pausadament, com un parèntesi íntim en el viure atrafegat, per mirar l'entorn i endins de nosaltres al mateix temps. Són uns versos que demanen atenció i interès, com la majoria de coses importants. El lector (si cal, ajudat d'un diccionari, per recuperar paraules del nostre idioma que, dissortadament, potser van camí de perdre's) es complaurà descobrint els matisos, la intensa vitalitat, l'afinada observació, la riquesa culta del seu llenguatge i les reflexions que proposa a través de tots els elements que envolten i conformen la vida humana, en uns versos que són, si els llegim bé, un precís mirall de l'ànima.

Com a mostra de la seva importantíssima producció poètica, escaient en aquestes dates, presentem un poema que ens parla de l'any que acaba i de les perspectives del que s'obrirà en pocs dies, amb l'esperança i el desig que serà millor i que ens permetrà una vida més tranquil·la.

Assaborim-lo, llegim-lo -potser xiuxiuegem-lo- i rellegim-lo, pensant bé els mots d'aquesta llengua rica i viva, deixant que el ritme lent i cadenciós ens acompanyi, per trobar el que tots portem amagat, més o menys ocult, a la consciència.

QUE EL 2021 ESCAMPI LA MERESCUDA PAU I LA NECESSÀRIA LLIBERTAT!!

Any nou

Ni l'astròleg no sap, dia primer,
u rigorós que un poc de vida ens dalla,
quines estrenes ens darà potser:
angoixa, amor, traspàs o revifalla.

Natura és erta, sense afany ni esquer,

i l'aire és buit i la gelada calla.
Un salut regalima en el cloquer;
mor, a prop de l'encet, l'escorrialla.

¿Qui sap el que vindrà i el que em deserta?
Nou any és nou engany; en vida incerta,
jo sóc una ombra que s'esmuny de frau.

Oh Veritat, tu sola coronada
ben al dellà dels tombs de l'estelada!
Sigues-me llei i certitud i pau.